

THE BOOK WAS DRENCHED

DAMAGE BOOK

**UNIVERSAL
LIBRARY**

OU_204142

**UNIVERSAL
LIBRARY**

బసవ వచనామ్మతము

(బసవవచనాంధ్రీకరణము)

రేకళిగెమతము వీరయ్య

నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర మహాసభాద్యక్షులు శ్రీ బూర్గుల

రామకృష్ణరావు B. A., LL, B. గారి యభిప్రాయము:—

“ ప్రాచీన కాలమునుండి కర్మజ్ఞాన ప్రధానములగు మతములలోపాటు సార్వ జనీనముగా పామరులకును సువిదితమై సులభసాధ్యముగు భక్తిప్రధానముగు మతము గూడ వనేకరూపములలో గనపడుచున్నది. శైవ వైష్ణవ భక్తి నూత్రిములపై యాధారపడిన నీ మతముల పంచాలనమునకు సిద్ధులు భుక్తులు ఆశ్వాసలు కారకులు, వీరి ప్రాముఖ్యత దక్షిణ భారతమున ప్రాచీన కాలమున సుత్తరముకంటె నెక్కువ కనుపడుచున్నది. వీరిలో వర్ణ వివక్షతలేదు. స్త్రీలు పురుషులవలెనే భక్తురాండ్రై యాచార్య పదవులను బొందిరి. అస్పృశ్యులను బదునారును పరమభక్తులై యుత్త మోత్తములగు శైవులును వైష్ణవులుగను పరిగణింపబడిరి. ఈ భక్తి మతమే సర్వ సాధారణముగా ప్రచలితమై యా చరణలోనున్న హిందూమతము. వీరశైవమతము వీటిలో ముఖ్యమైనది. మిగుల ప్రాచీనముగు నీమతమును పురస్కరించుకొని, సాహ సుడగు భవవేశ్యుడు, జాతివిశిష్టతపై యాధారపడిన వర్ణకల్పనను తీవ్రముగా ఖండించుచు కుష్కవైదిక కర్మాచారములను నిరసించుచు హిందూజాతియందు నంటివిని పోసెను. కీ|| శ|| పన్నెండవ శతాబ్దమున దేశము రాజకీయముగా నతి హీనదశయం దున్నపుడు బసవేశ్యుడు జాతిమత విభేదములలేక నర్వజనులకు సులభముగా నాచరించుటకు యోగ్యముగు రీతిని వీరశైవమును పునరుద్ధరించి ప్రజా సామాన్యము నాకర్షించి హిందూధర్మమును రక్షించిన గొప్ప సంస్కర్త.

భక్తి ప్రధానములగు మతములన్నియు ప్రజాసామాన్యముయొక్క భావకు ప్రాముఖ్యతనిచ్చి వీనియందే ప్రబోధము చేయవలసివచ్చినది. అట్టిప్రబోధము వలన మహాత్తరమైన క్రాంతిగలిగి అదియే నిష్పాటికిని మనదేశముయొక్క ప్రజా శాశ్వత శ్రమనుకు జీవితధర్మ నూత్రములను అభింప జేయుచున్నది. బసవేశ్యుడు కన్పట్టడ మున సులభముగను మనోరంజకముగను, బలికైన వచనములొన్నింటిని తెనుగొన యనువదించి యాంధ్రపాఠక లోకమున కందజేసిన శ్రీ లెకలిగమతము వీరయ్య గా మిగుల సంస్థపనీయులు. వీరీ ప్రయత్నమును కొనసాగించి 'బసవేశ్యుని వచనము' ను బరిపూర్ణముగా తెనిగించినవో చాల లాభకరముగా నుండును. గ్రంథకర్త గాఁ న్పూదయ పూర్వకముగా నభినందించుచు వీరి ప్రయత్నములను పాఠకలోకము ధన హాకారముచే నఫలమొనర్చువని యాశించుచున్నాను. ”

బసవచనా మృతము

బసవేశ్వరుని కన్నడవచనముల అనువాదము.

—:0:—

అనువాదకుడు

రేకళిగె మఠము వీరయ్య

—

కొండా శంకరయ్యగారి

ప్రిమియర్ ముద్రాక్షరశాల, శికిందాబాద్.

ప్రథమ ముద్రణము: వృష-శ్రావణము.

సలయవారు:—

రేకళిగె మతము వీరయ్య

ఉండూబాడు, నైదరాబాదు, దక్కన్.

సమర్పణము

శ్రీరేణుక శాఖా శేకళిగె సంస్థాసమరాధ్యక్షులును,
మద్దుపవహ్యులును అగు

శ్రీ శ్రీ సిద్ధరామ శివయోగులవారి

చరణకమలములలో

నా యీ చిన్ని ప్రథమకృతి

భక్తితో సమర్పితము.

శ్రీ కల్యాణ బసవేశ్వరుడు.

కించితో

పరమపవిత్రముగఁ దనకుఁ గన్నట్టిస వీరశైవమతమును స్వీకరించి, నేవించి, యమృతముగ సభివృద్ధి నేయుటలోఁ బ్రసిద్ధుఁడైన కల్యాణ బసవేశ్వరునిగూర్చి ప్రస్తుతము విస్తరింపఁ బనిలేదు. బసవని కింతగాఁ బ్రచార మున్నను బసవఁడు స్వయముగ రచించిన వచనములను గూర్చి మొన్నటివఱకు లోకము నకు నరిగఁ దెలియదు. నలువని యెండ్లకుఁ బూర్వము బళ్లారి నెట్టి యొకఁడు దరిద్రంపు కాగినములలోఁ దప్పలు కుప్పలుగా ముద్రించిన బసవని కన్నడవచనములు కొంత ప్రచారమందినను, ఇటీవల విజ్ఞాపించు శ్రీ హాళకట్టి శకీరప్పగారు ప్రకటించువఱకును నవి ఎండితుల నాకొనిపలేదు.

బసవని మాతృభాష కన్నడము గావున సందేహవచనములు విరచితములై నవి. “ బసవఁడు వీనిని వ్రాయలేదు. తరువాతి వా లెవరో వ్రాసి బసవని నమస్కరం దగిలించినారు. ఇందలి భాష ౧-౨ వ శతాబ్దపుది కాక యాధునికమై యున్నది ” అను ఆక్షేపములును కలవు. బసవఁడే అపుడపుడు కొన్ని వచనములఁ బలికినట్లులు పూర్వగ్రంథిపరమాణములు లభించుచుండ, వచనముల యునికిని గూర్చి సందేహింపఁ బనిలేదు. బసవనికి నన్నిహితుఁడైన మహాకవి పాల్కురికి సోమనాథుఁడు తన పండితారాధ్యుచిత్రి దీక్షాపరీక్షరణమున మల్లికార్జున పండితారాధ్యుని శివపూజానైభవమును వర్ణించుచు నతఁడు మహిమ్న మలహణ హలాయుధాది పూర్వస్తోత్రములను పారాయణ మొనర్చునఱి, శివతత్త్వనారాది

స్వకృతుల పఠనముతోఁబాటు బసవని గీతములఁ జదివి
 యానందించినట్లు “బండారు బసవన్న భవ్యగీతముల” నను
 ద్విపదతో ధ్వనింపఁ జేసియున్నాడు. మఱియు నీ దీక్షాప్రకర
 ణాంత్యమున బసవచరిత్రలో బసవని లింగార్చనానంతరము
 లేఖకులు వచ్చి వచనముల లిఖింప నుద్యుక్తులగు సన్నాహ
 మును, బసవన్న బల్కిసటులును ఈ క్రింది యుద్ధరణము
 సాక్ష్యమిచ్చుచున్నది:—

“ పిలువుండు పరిచారకుల ద్వారపాల
 కుల నిజావుల నియోగులఁ గరణముల
 నరయుండు నేటి గీతావసరములు
 నరసర గీత బంధరు కవిలియలు
 నరయుఁడు శోధింపుఁ డవ్వచనములు”

“ ఆక్కజం బక్కజం బన బాసగీత
 మొక్కఁ దానతియిచ్చె నొక్కంతమున్న”

“ దట్టుండు బాసగీతం బాసతిచ్చె”

—పండితారాధ్యచరిత్ర దీక్షాప్రకరణము.

పాల్కురికి సోమనాథుని ద్విపదబసవపురాణమునను
 బసవని గీతమును విని మడివేలు మాచయ్య యేలకో క్రుద్ధుఁ
 డయ్యె నని కూడ గలదు.

“ మఱి కొన్ని దినముల కఱలేక బసవఁ
 డఱిముఱి నొకగీత మానతిచ్చుడును”

—బసవపురాణము, ఆ. ౪.

వీని వలన బసవఁడు వచనముల రచించెననుట నిర్ణ
 వము. ఆ వచనము లెన్నియను ప్రశ్నమునకు సోమనా
 థుఁడే:—

“లాలితంబుగ నాల్గు లక్షలమీఁద
నోలి నర్వదినాల్గువేల గీతములు”

—బసవ పురాణము, ఆ. ౪.

అని సమాధాన మిడినాఁడు. ఈ యాంధ్ర పురాణమునే
కన్నడమున కనువదించిన భీమకవి:—

“భాళనయ నప్రతిమకరుణా -
లోలమానస నాల్గు లక్షద
మేలె తొంబత్తారుసావిర గీతసంఘశవ”

—భీమకవి కన్నడబసవపురాణ, ౨౧-౫౧.

అని ౪౯౬౦౦౦ ల సంఖ్యను చెప్పినాఁడు. ప్రాచీనుఁ
డైన సోమనాథుఁడు ౪౬౪౦౦౦౦ లనెను. ఇం దేది సత్యము?
ప్రస్తుతము లభించిన “బసవేశ్వరన వచనగఘ” అను పొత్తము
భక్త, మహేశ, ప్రసాది, ప్రాణలింగి, శరణ, విక్రమము లను
వీరశైవ షట్స్థలములను, తదవాంతరస్థలములను బోధించు
నదై ౯౪౪ వచనములు గలిగియున్నది. గణనప్రకారము
ఈ వచనములలోని మొత్తము అక్షరముల సంఖ్య దాదాపు
౯౮౦౦౦ అగుచున్నది. బసవఁడు ఈ షట్స్థలవచనములనే
కాక ‘కాలజ్ఞాన వచనములు’ ‘శిఖారత్న వచనములు’
మున్నగు కృతులనుగూడ రచించినట్లు ప్రవాదము కలదు.
ఎటు జూచినను సోమనాథుఁ డన్నటులు ౪౬౪౦౦౦ ల వచన
ములు మాత్రము రచితములు కాలే దనవచ్చును. బహుశః
౪౬౪౦౦౦ ల అక్షరములు గల వచనములను వచియించి
యుండునని యూహింప వచ్చును. కాని ఇన్ని యక్షరముల
సంఖ్యగల వచనములైనను నేఁ డుపలభ్యము కాలేదు.

౧౨ వ శతాబ్దమందలి కన్నడశిలాశాసనముల భాషకును, తత్కాలమున విరచితములైన ఇతరగ్రంథముల భాషకును సమాసలక్షణములు కలవు. ఆ కాలముననే యుండిన బసవని వచనముల భాష, యాధునిక భాషవలె సరళముగా నున్నందులకుఁ గారణము లేకపోలేదు. సామాన్యలకు సహజముగఁ దెలియునటులు గూర్చి వలయునను ఉద్దేశ్యముతోడనే కన్నడమున వచనముల పుట్టుకయై యుండును. బసవనికంటెఁ బూర్వమున నున్న తేడర దాసమయ్య మున్నగు వారును వచనముల విరచించిరి. ఇవి పరంపరగ నీ యెనిమిది వందల ద్వీర్ణ కాలములో నెంతేని పరివర్తన మందియుండును. పద్యములలోఁ గ్రోశ్తవి జేర్చుటకు సామాన్యముగ వీలుండదు. గద్యములో నిది సులభము. అయినను నేటి బసవవచనములలోని కృత్రిమములను గనిపట్టుట సుకరముగాదు. నూరారు ప్రాచీన ప్రతులను సంపాదించి పరిశోధింపవలసి యున్నది. ప్రస్తుతము కన్నడదేశమునఁ బ్రచారము నందిన పుస్తకము తోడనే సంతృప్తి నొందవలెను.

ఆంధ్రులకుఁ గొంతవఱకై నను దెలియఁజేయు తలంపుతో బసవని ౯౪౪ వచనములలోనుండి ౧౦౮ టిని అ సనువదించి, శ్రీ శే. మ. వీరయ్యగా రీ పొత్తమును గూర్చి వీరశైవమత వాఙ్మయమునకుఁ జేయుత నొసఁగినారు. అనువాద విశేషములు వారి 'పరిచయము' లోఁ దెలియగలవు.

మూలముగు కన్నడమును జూడవలె ననువారికిగాను బసవని ప్రథమవచన మీ క్రిందఁ బొందుపరచ నైనది:—

“ ఉదకదోళగ బైచిట్ట బయకెయ కిచ్చినంతిదిత్తు,
 శశియొళగణ రసద రుచియంతె ఇదిత్తు,
 ననెయొళగణ పడిమళదంతె ఇదిత్తు,
 కూడలసంగమదేవర నిలవు కన్నెయ స్నేహదంతిదిత్తు.”
 దీని యనువాదము ఈ పోతములోను మొదటిదిగ
 నున్నది.

ఈ వచనముల నవలోకించు వారికి శివాగమములలో
 సుప్రసిద్ధమైన వీరశైవమతముయొక్క షట్స్థలములు, అష్టా
 వరణములు, పంచాచారములు మున్నగు ప్రాచీన తత్త్వము
 లను బసవఁ డనువదించె ననియును, ఒక మతమును క్రొత్తగా
 స్థాపింప లేదనియును, జ్ఞానదేవు తుకారాము తులసీదాసు రామ
 దాసులు మున్నగు భక్తిసాంప్రదాయికులకంటె నధికముగ బస
 వఁడు సర్వజనసమాసతను, నీతిని, భగవద్భక్తిని, ప్రాణిదయా
 పర్వతమును, ఘోషించె ననియును ధీమంతులు సులభముగఁ
 దెలియఁగలరు. ఈ శ్రేయస్సుకొంత యనువాదకులకును జేరఁదగి
 నదియ. బసవేశ్వరుని మూలవచనముల యభిప్రాయ మీ
 యాంధ్రానువాదములో శ్రద్ధతో రక్షింపఁబడినది. కావున
 నాంధ్రవ్యాకరణ దృష్టితో వాక్యరచనను సరిజేయుట ముఖ్య
 యని తలంపఁబడలేదు. ప్రయత్నము అల్పమైనను తెలుఁగు
 తల్లికిఁ గ్రొత్త సామ్రాజ్యము సులభముగ సంబరపడఁ దగును.
 బసవేశ్వరుని సంపూర్ణవచనగ్రంథము ఆంధ్రమునఁ బ్రకటింపఁ
 బడు సుసమయమునఁ దెలుపఁదగు వైశేష్యమును గలదు.
 సహృదయు లద్దాని నిరీక్షింతురుగాక!

25-8-1941 }
 సికిందరాబాద్. }

ప రి చ య ము .

—:0:—

“ చం. ప్రసవశరాసనాంతకుని పంపున మున్నవతార మొంది శ్రీ
 బసవపురాణసంకథిత భక్తమణిగ్రంథనైకసూత్రమై
 వసుమతి వీరశైవ మభివర్ధన మొందగఁజేసినట్టి మా
 బసవనమంత్రిఁ గొల్తు భవబంధురసింఘవుఁ డాఁటఁగోరుచుకొ.”

—సిడుపర్తి సోమనాథకవి.

బసవేశ్వరుని వచనములను బదువువారు, ఆ మహాత్ముని జనన కాలము సంఘండిన దేశపరిస్థితులను, ఆతని జీవనచరిత్ర మును, మరియు హిందూజాతీయందు అత డొనర్చిన క్రాంతి యును తెలియుట ముఖ్యానసరమని, ఆ విషయములను ‘పరిచయము’నందు వ్రాయ దలచితిని.

మానవజాతి కల్యాణమునకై అప్పు డప్పు డవత రించెడి మహా పురుషులు, ఆయా కాలపు జనులయొక్క మానసిక, నైతిక, సామాజిక, ధార్మిక పరిస్థితులు చెడి త మ్ముద్ధరించు నట్టి యొకని రాకకై నిరీక్షించుచుండు సమయమున, జన్మించు చుండు రనునది ప్రఖ్యాతవిషయమే. అ ప్రకారముగనే క్రీ॥ శ॥ పండ్రెండవ శతాబ్దమునందు శ్రీఽబసవేశ్వరుడు జన్మించి నపుడు దక్షిణభారతము (కర్ణాటకము)నందు సామాజిక, నైతిక, ధార్మిక పరిస్థితులు చెడి యుండుటవలన మానవజాతి అవసతికి గురియచుండెను.

గుణ కర్మ స్వభావముల పై యాధారపడిన వర్ణస్వవ
స్థకు బదులు జాతివిశిష్టమగు వర్ణకల్పన దృఢపడి యుండెను.
బసవేశ్వరునికంటె పూర్వము జైనబౌద్ధమతస్థాపకులు జాతివిశి
ష్టమగు వర్ణకల్పనను ఖండించినను, బసవేశ్వరు డవతరించు
నాటికి, ఆ మతములు శాఖోపశాఖలుగా విభజింపబడి
హిందూధర్మమునందలి ప్రత్యేక శాఖలుగా నూరియుండెను.
కొంచము ఇంచుమించుగా బసవేశ్వరునికి పూర్వ సమకాలీనుడగు
రామానుజుడు వివిధ జాతుల వారికి నైష్ఠవమత దీక్ష యొసగి
నను, సమాజమునందు వారికి సమాసమగు హక్కు బౌద్ధ్యత
లను కల్పించి యొసగనందువలన నైష్ఠవులయందు కూడా వర్ణ
కల్పనము పెరుగుచు ఉచ్చనీచభావనము నెలకొను చుండెను.
భక్తిజ్ఞానోపాసనల నిరసించుచు శైవమతప్రతికక్షియై యున్న
జైనాది మతములయొక్కయు, మరియు కామ్యయజ్ఞశ్రాద్ధతర్ప
ణాది కేవల కర్మల నాచరించుచు శుష్కకర్మపులై క్రియా
జ్ఞానైకత త్వములను విస్మరించిన స్మార్తాది మతముల యొక్కయు
ప్రభావములవలన జనసామాన్యము ధర్మాటవియందు దారి
దెలియక భ్రమించు చుండెను. ఆ కాలమునందు జరుగు ఉప
దేశములు, మరియు గ్రంథరచనలు సంస్కృతభాషయందే
ఎక్కువగా జరుగు చుండుటవలన, ప్రజాసామాన్యమునందు
విచారకాంతి గలుగు నవకాశము లేకుండెను.

ఈ సమయమునందే పశ్చిమచాళుక్యచక్రవర్తియగు
మూడవ శైలపదేవునికి సామంతుడుగా నుండి తర్దవాడి మొద
లగు ప్రాంతముల నేలుచుండిన బిష్ణులుడు క్రీ॥ శ॥ ౧౧౬౨ వ
సంవత్సర ప్రాంతమున, శైలపదేవు నోడించి, కల్యాణపట్ట

ణము నాకొనించి, స్వతంత్రముగా రాజ్యపరిపాలనము జేయ
మొదలిడెను. ఇట్టి రాజకీయక్రాంతివలన ప్రజాలోకము క్షోభ
గొనియుండెను.

ఈ విధముగ దేశమునందంతట రాజకీయక్షోభము,
సామాజికమైన అవ్యవస్థ, నైతికావనతి, ధార్మిక కల్లోలములు
నెలకొని యుండుటచే మానవసమాజము అధోగతి జెందుచుం
డెను; భారతదేశమునందు అనాదివీరశైవమతము క్షీణించుచు
నామమాత్రావశిష్టమై యుండెను. అట్టి సమయమున ఒసవ
మహాత్ము డనతరించి క్షీణమగుచున్న వీరశైవమతమును పున
రుద్ధరణ మొనర్చుటయే గాక, హిందూజాతీయం దొక గొప్ప
క్రాంతిని గలుగ జేసె ననునది సుప్రసిద్ధచరిత్రాంశము.

ఆదర్శజీవుడగు ఒసవని జీవనచరిత్రను, హరిహరుడు,
పాల్ఱురికి సోమనాధుడు, పిడుపర్తి సోమనాధుడు, భీమకవి మొద
లగు పండితు లెందరో, ఆంధ్రకర్ణాటక భాషలయందు, పురాణ
రూపముగావ్రాసి తమ తమ భక్తికానుకల నిదివరకే సమర్పించి
యుండుటవలన, తన్మహిమలను, మాస్యములగు సంఘసంస్కరణ
ములను తెలియని వీరశైవు లరుదు. ఐనను ఆతని జీవనకథను సం
క్షిప్తముగా, సర్వులకు తెలియవలయు నను యభిప్రాయముతో,
వ్రాయుచున్నాను. ఒసవేశుడు బిజాపురము జిల్లాయందలి
బాగేవాడియను గ్రామమునందు, శైవబ్రాహ్మణుడును, ఆగ్రా
మము నాయకుడును అగు మాదిరాజు మరియు నాతని ధర్మ
పత్ని యగు మాదలాంబిక గర్భమున క్రీ॥ శ॥ ౧౧౩౨వ సంవ
త్సరమున జన్మించెను. అతడు పుట్టగానే కనురెప్పలు విప్పక,
నోరు దెరువక, రోదన మొనర్చక, కొంత సేపటి వరకటులే

పడియుండె ననియు; అంత కప్పజి క్షేత్రమునుండి, సంగమేశుని యాజ్ఞవలన జాతవేదముని మాదిరాజు నింటి కే తెంచి, చింతా క్రాంతలై యుండిన దంపతుల జూచి “ఈ శిశువు నందికేశ్వరుని వ్రోతప్రభావమువలన జన్మించెను, గనుక ఈ శిశువునకు బసవడని పేరు పెట్టు’ డని యాసతిచ్చుచు, “మేము మాయిష్టార్థమును పూర్తి చేయుటకై ఈశని యిష్టార్థమును పూర్తి చేయు ళ్లప్టలింగమును ధరించు చున్నా” మని ఆ శిశువును (బసవని) ఎత్తి ముద్దాడి కంఠమున ళ్లప్టలింగ ధారణ మొనర్చి కూడల సంగమ క్షేత్రమునకు జనినట్లు పురాణ ప్రసిద్ధిగలదు.

ఈ ప్రకారముగా బసవేశుడు పుట్టగానే లింగధారియై తలిదండ్రుల ప్రేమతో దినదినప్రవర్ధమాను డగు చుండగా; ఐదవ ఏడు రాగానే, అతని తండ్రి అక్షరాభ్యాసమునకు బంపెను. అతడు అచిరకాలముననే కన్నడ సంస్కృత భాషల యందు పాండిత్యము నాజ్ఞించుటయే కాక, వేదాగమోపనిషత్తులయందలి గహన మగు వేదాంతతత్వముల సమన్వయించు శక్తిని కూడా సంపాదించుటవలన, అత డొక అమర ధ్యేయసాధనకై యసతరించిన అతిమానవ వ్యక్తియనియును; మాదలాంబిక నందికేశ్వరుని పూజించి అతనిని కసినందు వలన, నందికేశ్వరుని యవతారమనియును జనులు భావింప దొడగిరి.

మాదిరాజు బసవని కెనిమిడవ యేట ఉపనయన సంస్కార మొనర్ప దలచి శుభముహూర్తమున పురోహితుల రావించి సంస్కారప్రయత్నముల నారంభించెను. కాని, జ్ఞానభండారి యగు బసవడు “తండ్రి! నాకు ఇంతకు పూర్వమే నా గురుడగు

జాతవేదముని శివదీక్ష యొసగి ఇష్టలింగ ధారణ మొనర్చెను. కనుక నేను ఒకటే జన్మమునందు భోగమోక్షముల నొసగు నట్టి ఇష్టలింగమును విడిచి, శుష్కమైన కర్మతమార్గము ననుసరింప జాల” నని ఉపనయనసంస్కారమును ఖండితముగా నిరాకరించుచు, సత్య శోధనకై మాతృ, పితృ, బాంధవుల నెల్ల విడిచి; ధన, కసక, నస్తు, వాహన, గృహ, గ్రామాదుల నన్నిటిని త్యజించి:

“తండ్రివి నీవు, తల్లివి నీవు, బంధువు నీవు, బలగము నీవు,
నీవు గా కింకవరు లేరయ్యా! కూడలసంగమదేవా,
పాల ముంచుము నీట ముంచుము.”

యనుచు కృష్ణామలాక్షహారుల సంగమస్థలమగు కూడల సంగమ క్షేత్రమున కేగెను.

అత డచ్చట తన గురువగు జాతవేద మహాఋషిని భక్తిశ్రద్ధలతో సేవించుచు ధర్మ, నీతి, సమాజ, రాజ్య శాస్త్రములయందు నిపుణు డగుటయే కాక శివానుభవ జ్ఞానమును కూడా నాజ్ఞించుచు, యాత్మికలకు లింగతత్వమును, శివానుభవజ్ఞానము నుదేశింప మొదలిడెను. ఒనవేశుడు సుమారు ఇరువది సంవత్సరముల నయస్సు వరకు, బ్రహ్మచర్య పాలన జేయుచు, గురుకలవాసము జేయు సమయముననే అతని విద్యా వైపుణ్యము, ఆచారశీలత, తత్త్వజ్ఞానముల యొక్క విఖ్యాతి కర్ణాటక దేశము సందంతుట వ్యాపించెను, ఒనవని తలిదండ్రులు మరియు అతని మేనమామ యగు ఒలదేవుడు, అతని కీర్తిని విని, ఆనందమగ్నులై వివాహ పాశముతో నతని బంధించి తన వంశలతను పెంచ దలచిరి. ఒలదేవుడు

బిజ్జలుని రాజ్యమునందు ప్రధాన మంత్రియై పుత్రసంతానము లేక, ఏక పుత్రిక గలవాడై యుండెను. అతడు తన కుమార్తెను బసవని కొనగి ధన్యుడు కాదలంచి, కూడలసంగమ క్షేత్రము నందుండు, జాతవేదముని సన్నిధి లో “నా మేనల్లుడగు బసవ దేవునకు నా కూతురు నిచ్చి వివాహము చేయ దలచితి” నని విజ్ఞాపన పత్రిక సంపెను. జాతవేదు డా పత్రికను చూచి, బసవడు సంసార విముఖుడైనను, ఆతనికి-“సంగమేశుని సంకల్పము వలన గలిగిన, ఈ సుసంధిని వదలక దీనివలన నీ తత్త్వములను ప్రకాశింప జేయుచు క్షీణించుచున్న వీరశైవమతమును పునరుద్ధరణ జేయు మ”ని ఆజ్ఞాపించెను. బసవదేవుడు గురు నాజ్ఞా సతిక్రమింపక బలదేవుని కూతు రగు గంగమాంబికను పెండ్లి యాడి:

“నేను వ్యవసాయ మొనర్తు నయ్య గురుపూజకని,
 నేను వ్యవహార మొనర్తు నయ్య లింగార్చన కని.
 నేను షరణేవ యొనర్తు నయ్య జంగమదాసోహమున కని.
 నే నేయే కర్మల జేసినను,
 ఆయా కర్మల ఫలభోగము నీవే యొసగెద వనునది యెరుగుదు,
 నీ వాసగిన ద్రవ్యము నీకు గాక మరొకరి కీయను.
 నీ సామ్మ నీకు జెంద జేసెద, నీ యాన, కూడలసంగమదేవా.”

యనుచు, బిజ్జలుని కొలువుకూటమునందు జేరెను. బలదేవుని మరణానంతరము, బిజ్జలుడు బసవని యోగ్యతను, వివిధ విద్యల యందుగల నిపుణతను, తెలివి తేటలను జూచి బలదేవుని స్థానమునందు ప్రధానామాత్యునిగా నియమించెను. ఈ ప్రకారముగా బసవదేవుడు ఒక

గ్రామాధికారియగు మాదిరాజు నింటియందు జన్మించినను, తన స్వయం ప్రకాశమువలన కలచూర్య సంస్థానాధీశు డగు బిజ్జలమహారాజు కొలువుకూటమునందు ప్రధానమంత్రి త్వమును సంపాదింప గలిగెను.

బసవ నచివుడు గురుకులవాసమునందు నేర్చిన వివిధ శాస్త్రముల పరిచయమువలన తనకుగల అనుభవజ్ఞానమువలన రాజ్యపరిపాలనమును, న్యాయవిచక్షణతను విజయవంతము గాను, నిష్పక్షముగాను జరుపుచుండె ననుటకు అతని మంత్రిత్వ కాలమునందు పరరాజుల దాడులుగాని, అంశకలహములు గాని లేక రాజ్యమునందు సుఖశాంతులు నెలకొని యుండుట యే సాక్షి.

బసవేశుడు సామాన్యమానవునివలె ముఖ్యమంత్రిత్వము దొరికిన పిదప వైభవానందములందు తులదూగుచు తన జీవిత కార్యము ముగించెనని తలంపక, రాజకార్యములతో బాటు మానవజాతి కల్యాణమును, వీరశైవమతోద్ధరణమును గూడ తన ముఖ్యకర్తవ్యముగా భావించి; అధికార బలముల నుపయోగించక, కేవలము సేవాభక్తులతో, తనుమనోధనములను నంచనలేకుండ సమర్పించుచు, ఆత్మీయాకర్షణశక్తితో, వీరశైవమతమును సంస్కరించి విస్తరింప మొదలిడెను.

బసవమహాత్ముడు, వీరశైవమతత్వములను శునులకు బోధించుటకై జాతిమత భేదములులేక, సర్వులు ప్రవేశించు సటులు 'అనుభవమంటపము'ను స్థాపించగానే, విప్రుడుమొదలు కొని అంత్యజునివరకు, జనులు తండోప తండములుగా బసవని

అనుభవ మంటనమున జ్ఞానోపదేశమును బొందుచు వీరశైవ మతమునందు చేరదొడగిరి. ఇంతకు పూర్వము శూద్రులనియు, అస్పృశ్యులనియు, ఉచ్చవర్ణములవారిచే దూరీకరింపబడిన వివిధవృత్తులవారందరు వేసవేలు ఒసవని శరణుజొచ్చి వీరశైవ మతదీక్ష ఒడసి శివశరణులశ్రేణియందుజేర మొదలిడిరి. ఒసవని మహిమలు విని, ఆతని ఉదాత్త తత్త్వములకు మనసు కరిగి (కాశ్మీరదేశము మొదలుకొని కన్యాకుమారి వరకు) ఆయా ప్రదేశముల నుండివచ్చు సకలేశమాదరను, ఆదయ్య, సిద్ధరామ శివయోగి, అల్లమ ప్రభు, అక్కమహాదేవి, మొదలు గాగల శివ శరణులకు ఒసవప్రభు వెల్లప్పుడును:

“తల్లిని బాసిన శిశువు తన తల్లి రాకకై ఎదురుచూచు నటులు,
 త్రోవ తప్పిన దూడ తన మందకై ఎదురుచూచు నటులు,
 నేను నీ శరణుల రాకకై ఎదురు చూచు చుండును.

సూర్యుని కిరణములు సోకినంత, కమలములు వికసించు నటులు
 శరణుల జూచి నే సంతసించెద నయ్యా!”

యని స్వాగత మొసగు చుండెను.

వీరశైవ మతము దినదినాభివృద్ధి నొందుచు సుసంఘటి తమగు నొకగొప్ప సమాజరూపము దాల్చుటయును; ఒసవే శుడు జాతివిశిష్టమగు వర్ణకల్పచను ఖండించుచు, బ్రాహ్మణు డగు మధువయ్య కూతురిని అస్పృశ్యుడగు హరశయ్య కొమారుని కిప్పించి (నూతన వీరశైవు లగుటచే) వార్షికి గల ధర్మ సంబంధమును శరీర సంబంధముతో ధృఢ పరచుటయును; బిడ్డలుని సంస్థానమునందుండిన కొండె మంచెన్న మొదలగు ఒసవ విరోధులు, జూచి సహింపక బిడ్డలరాజుసకు ఒసవనిపై

నైమనస్సు గలుగునటులు దుర్బోధల నొసర్చిరి. అప్పుడు బసవేశునకును, బిజ్జలునకును వివాదము పెరిగి భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడెను. బిజ్జలుడు మతపాక్షిక దృష్టితో, హరశయ్య మధువయ్యలకు అన్యాయముగా ఉరిశిక్షల నొసగుట చూచి బసవేశ్వరుడు ఇట్టి ఘోరమగు అన్యాయమును సహింపక మంత్రి పదవిని త్యజింపఁచుచు, క్రీ॥ శ॥ ౧౧౬౮ వ సంవత్సరమున, మరల కూడలసంగమ క్షేత్రమున కేగి-

“నొచ్చితి నయ్యా, చిచ్చున బడితి నయ్యా
 తెరు వొసగు మయ్యా, తండ్రీ!
 బసవడు వచ్చెను.....”

యనుచు కూడలసంగమేశుని ప్రార్థించుచు లింగైక్య మయ్యెను.

ప్రపంచమునందు జరిగిన క్రాంతుల నన్నిటిని విమర్శాత్మక దృష్టితో జూచినచోవానిని, సత్త్వ-రజస్-తమో గుణములతో త్రివిధముగా విభజింప వచ్చును. మానవజాతికల్యాణమునే ప్రధానముగా గ్రహించి చేయబడు క్రాంతి సాత్త్వికమనియు; వృద్ధై ననొక జాతి, లేక రాష్ట్రమును ప్రధానముగా గ్రహించి చేయబడు క్రాంతి రాజస మనియు; వ్యక్తిగత మగు క్రాంతి తామస మనియు జెప్ప వచ్చును. ఈ ప్రకారముగా మన భారత దేశమునందు మానవజాతికల్యాణమునకై తమ సర్వస్వములను అర్పించి, సాత్త్విక క్రాంతిని బుట్టించిన అఖండ యశస్సు కీ॥ పూ॥ ఆటవ శత్యామునందు బుట్టిన బుద్ధదేవుని తమవరి ఒకేసారి క్రీ॥ శ॥ పన్నెండవ శత్యామునం దవతరించిన బసవదేవునికే జెందెను. ఐనను తత్త్వముల

యందు బుద్ధునికన్న బసవేశుడు ముందుకుసాగి యుండెను. ఆ కాలమునందు ప్రబలియుండిన దురాచారములను ఖండించుచు, అతడు మానవజాతి కుపదేశించిన ముఖ్య తత్త్వముల యందు కొన్నిటిని పాఠకుల కెరింగింప దలచి ఇచ్చట వ్రాయుచున్నాను.

బసవేశ్వరుడు అనేక దేవోపాసనమును, క్షుద్ర దేవతారాధనమును ఖండించుచు,

“దేవు డొకడు, నామము లనేకము,
పరమ వతివృతకు పతి యొకడు,
ఇతసులకు తల యొగ్గిన చెవి ముక్కును
గోయును,.....”

“ఇద్దరు ముగ్గురు దేవతలని, ఉబ్బియుబ్బి మాట లాడకుము.
దేవు డొక్కడే చూడు సుమీ!
ఇద్ద రనునది అబద్ధము.
కూడల సంగమదేవుడుకాక, వేరే దేవుడు లేడనెను వేదము.”

“మారెమ్మ మైసమ్మ లనునవి వేరే లేవు తెలియుడి!
మారెమ్మ యనగ నేమి!
దృష్టి తప్పి చూచిన మారెమ్మ, నాలుక తప్పి సుడివిన మారెమ్మ.
మా కూడలసంగని నృరణ మరిచిన మారెమ్మ.”

యనుచు ఏకేశ్వ రోపాసనమును సమర్థించుచు కేవల కర్మత మార్గమును, భక్తి జ్ఞానహీనము లగు పశుకర్మలను ఖండించుచు,

“గీతము పాడిన నేమి? శాస్త్ర పురాణముల వినిన నేమి?
వేదవేదాంతముల జూచిన నేమి?

మనములో లింగజంగమముల, పూజింప నరయనివార
న్నిటి యం దనుభవము గలవారైన నేమి?

భక్తిలేనివారి నొల్లడు కూడలసంగమదేవుడు.”

“నాద ప్రియుడును గాడు, వేద ప్రియుడును గాడు,
భక్తి ప్రియుడు మా కూడలసంగమదేవుడు.”

“లింగమును పూజించి ఫల మే మయ్యి?
నమరతి సమకళ సమసుఖమును ఆరయ కున్న,
లింగమును పూజించి ఫల మే మయ్యి?
కూడలసంగమదేవుని పూజించి,
నదిలో నది గలిసినటులు గాక యున్న!”

యనుచు జ్ఞానప్రదములగు స్కర్మలను సమర్థించుచు: ధర్మము
పేరిట జేయ ఒడుచుండెడి హింసామయములగు యజ్ఞయాగాది
క్రియలు మోక్షదాయకములు కావని ఖండించెను.

“నుడివిన నుడుగుల నమ్మి నన్ను చంపెదరని,
ఓ మేకా, దుఃఖ పడితివా! వేదమును జదివిన
వారి యెదుట దుఃఖింపుము. శాస్త్రమును
వినినవారి ఎదుట దుఃఖింపుము. నీ వేడ్చి నందులకు
దగురీతి చేయును కూడలసంగమదేవుడు.”

“దయలేని ధర్మ ము వేదయ్యి?
దయయే కావలయు సకలప్రాణులలో నెల్ల.
దయయే ధర్మమునకు మూలమయ్యి!
కూడలసంగయ్య అట్లు గానివారిని ఒల్లడయ్యి.”

యని సర్వజీవదయాపరత్వమును గూడ బోధించెను.

జస్రవిశిష్టమగు వర్ణకల్పన దృఢపడి యుండుట వలన, వివిధవృత్తులు వివిధజాతులుగా మారియుండెను. ఒక వృత్తి శ్రేష్ఠమైన దనియును మరొకటి నికృష్టమైనదనియును జనులు భావింప దొడగిరి, మరియు ప్రతివారు (ముఖ్యముగా ఉచ్చ వరములవారు) ఇతరవృత్తుల జేయుట తమ కవమానకరంబని తలండు చుండుటవలన యెన్నియో అధికసప్తములు కలుగు చుండుట చూచి బసవేశ్వరుడు,

“కాచి కమ్మరియయ్యె. ఉదికి చాకలియయ్యె.”

“నేసి సాలెయయ్యె. వేదము జదివి పుడయ్యె.”

కర్ణమునం దుండి జనించిన వారు గలరా!”

యని మానవ జీవితమున కావశ్యకము లగు అన్ని వృత్తులు సమానమర్యాద గలవని బోధించెను. మరియు,

“సెట్టి యందునా సిరియాళుని!

మడివాలు డందునా మాచయ్యను!

మాదిగ యందునా చెన్నయ్యను!

డోహరు డందునా కక్కయ్యను!

నేను బ్రాహ్మణుడ ననిన

కూడలసంగయ్య నగునయ్యను.”

“చంపు నతడే మాదిగ.

మలినమును దిను నతడే మాల. కులమేమో!

ఎవరి కుల మేమో!

సకల జీవాత్మలకు క్షేమమునే కోరు

మా కూడలసంగని శరణులే కులజులు”

“చతుశ్చేది యోన నేమి? లింగరహితుడే మాల.

శ్వపచుడైన నేమి? లింగ ధారయే వారణాసి.

.....

కూడలసంగమచేస్తని తెలిసి పూజించి నతడు,

షడ్దశానముల కన్న అధికుడు.

జగమునకు పాపనడు చూచితివా?”

యనుచు, వీరశైవులందు జాతివిశిష్టమగు తారతమ్యమును బోనాడి, సర్వసమానత, సర్వసహోదరభావన మొదలగు సిద్ధాంతముల బోధించెను. ఒసవేగుడు ఈ సిద్ధాంతములు కేవల తాత్త్విక దృష్టితోనే కాక సామాజిక దృష్టితో గూడా స్థిరపడవలయు నని, మధువయ్య యను బ్రాహ్మణుని కూతురను హరళయ్య యను అస్పృశ్యుని కుమారున కిప్పించి జాతి భేదముల రూపు మాపు ప్రయత్నమే కాక అస్పృశ్యతను నివారించుటకై గూడా క్రియాహాపక ప్రయత్న మొనర్చెను.

ఒసవేశ్వరుడు, బుద్ధుడు మొదలగు అచ్చ వేదాంతుల వలె, ప్రపంచ పరమార్థముల రెంటిని భిన్నముగా జూచి పరమార్థమును గోరువారు ప్రపంచమును విడువ వలయు నని బోధించక.

“మర్త్య లోక మనునది కర్తయొక్క కర్మ శాలయ్య
 ఇక్కడ చెల్లువా రక్కడను చెల్లుదు రయ్య.
 ఇక్కడ చెల్లని వారక్కడను చెల్లరయ్య కూడలసంగమచేవా!”

యని ప్రపంచమునందు సన్నాగ ప్రవర్తనలై యుండువారు ఇహపరముల రెంటిని సాధింప గలుగుదు రని బోధించుటయే

కాక ప్రతి వీరశైవుడును స్వయం కృషిచే సంపాదించి గురు లింగజంగముల సంతృప్తి పరచుచుండ వలయు ననియు; వీర శైవులు భవుల (వీరశైవేతరుల) చే చేయబడిన వస్తువుల వాడకూడ దనియు; అవి సిషిద్ధము లనియు బోధించెను. దీని వలన జనులు వివిధవృత్తులయందు పేరుగాంచి స్వతంత్రజీవన మొనర్చు చుండుట యేకాక సమాజమునందన్ని పనులు సుసూత్రముగా సాగి దేశమునం దంతట ఆధికాభివృద్ధి యయ్యెను.

• బసవేశ్వరుడు స్త్రీల విషయమై ఉన్నతభావములు గల వాడై, పురుషులవలె స్త్రీలు గూడా శివ దీక్షను బొంది శివ సాయుజ్య లగుట కర్హులని బోధించుచు అనుభవమంటపమున జరుగు ధర్మచర్చలయందు పాల్గొనునట్టి స్వాతంత్ర్యము నొస గెను. కనుకనే అక్కమహాదేవి, ముక్తాయక్క, కదిరె రెమ్మవ్వ, నీలాంబిక, గంగాంబిక మొదలగు అనేక శివశరణులు అనుభవ మంటపమునందు జరుగు ధర్మచర్చలలో పాల్గొను చుండుట యే కాక తమ తమ వచనములవలన మానవ జాతికి మార్గదర్శకు లైరి.

బసవేశ్వరుడు, కపటము, దురాగ్రహము, చౌర్యము, పరస్త్రీపరద్రవ్యములయందలి వ్యామోహములు, మద్యపాన మాంసాహారము, మొదలగు దురాచారములు కూడవనుచు:

దొంగిలింప బోకు, హింసింప బోకు, అబద్ధ మాడ బోకు,
కోపపడ బోకు, అన్యల జూచి అసహ్య పడబోకు,
తన్ను బట్టించు కొన బోకు, ఎదురు తిట్ట బోకు,

ఇదియే అంతరంగ శుద్ధి, ఇదియే బహిరంగ శుద్ధి.
ఇదియే మా కూడలసంగమదేవుని మెప్పించు విధము.”

“ఏటి యందు మునుగు అన్నలారా!
ఏటి యందు మునుగు స్వాములారా!
వదలు కొనుడి! వదలు కొనుడి!!
పరనారీసంగమము వదలు కొనుడి!
పరధనాపేక్షను వదలు కొనుడి!
వీనిని వదలక యే నదియందు మునిగివసు
రాగల పుణ్యము రాదు, కూడలసంగమదేవా.”

“లోన కుటిలము, పైన వినయమును జూపి
భక్తు లనుపించుకొను వారి నొల్లడయ్యా లింగదేవుడు.”

“కన్న భక్తు లందరికి కేలు మోడ్చు నతడే భక్తుడు.
మృదు వచనములే సకల జపములు.
మృదు వచనములే సకల తపములు.
సద్వివేకమే సదాశివుని వలపు.
కూడలసంగయ్య అట్లు గాని వారిని ఒల్లడయా!”

యని యనేక ఉన్నతములగు సీతిమార్గముల బోధించుచు:

“పుట్టను గొట్టిన పాము జావ గలదా!
అయ్యా! ఆఘోరితప మొనర్చిన నేమి!
అంత రాత్మ శుద్ధిలేని వాగి నెటులు నమ్ము నయ్యా,
కూడలసంగమదేవుడు!”

యని అంతరంగ శుద్ధి లేనివారి జపతపోనియమము లన్నియు
నిష్ఫలము లని బోధించెను.

ఈ ప్రకారముగా బసవేశ్వరుడు వీరశైవ మతోద్ధరణ జేయుచు నేను భారత దేశమునందు ముఖ్యానసరములని పరిగణింపబడు అనేక సామాజిక, ధార్మిక, ఆర్థిక, నైతిక సుధారణలను సుమారు ౧౦౦ సంవత్సరములకు పూర్వము ఆచరణయందు తెచ్చుచు మానవ జాతియొక్క సర్వాంగోన్నతీకై అవిశ్రాంత శ్రమతో పరిశ్రమించెను. కనుకనే పౌర్వాత్య సంస్కృతి చరిత్రయందు దధికార వాణిగల సర్. జేమ్సు క్యాంబల్ గారు "The present day social reformer in India is, but speaking the language and seeking to enforce the mind of Basawa." యని ఆ మహాత్ముని సమాజ సుధారణల విషయమై వ్రాసిరి.

ప్రొఫేసర్ వాడియాగారు బసవని తత్వములకు మరులు జెంది "Back to Basawa" యను దుంధుభిని మ్రొగించిరి, మరియు "జైమ్సు ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక తా॥ ౧౨-౫-౧౯౧౪ వ సంఛిక యందు ఆ మహానుభావుని విషయమై ఈ ప్రకారముగా ప్రకటింప బడినది:-

"It was the distinctive feature of his mission, that, while illustrious religious and social reformers in India before him had each laid his emphasis on one or another items of religious and social reform, either subordinating more or less other items to it, or ignoring them altogether, Basawa sketched and boldly tried to work out a large and comprehensive programme of social reform with the elevation and independence of womanhood as its guiding point."

('Times of India' 17-5-1918.)

మైసూరు సంస్థానము పూర్వపు కాన్సిలరులైన కె. వా. సర్. కే. పి. ఫుట్టణశెట్టి Kt. C. I. E. గారు ౧౯౧౭ వ సంవత్సరము నందు సోలాపురములో జరిగిన ఎనిమిదవ అఖిల భారత వీరశైవ మహాసభయందలి తమ అధ్యక్షోపన్యాసము నందు "Basaveshwara was truly a great social and religious reformer, not inferior, I should say, to the immortal Buddha, the star of the East". యని ఒక వేశ్వరుని విషయమై వచించిరి. ప్రొఫెసర్ రానడేగారు "His Vachanas form universal literature and he a universal personality" యని ఆ మహాత్ముని వచనముల గురించియు మరియు ఆతని వ్యక్తిత్వమును గురించియు వ్రాసిరి.

మహాత్మా గాంధీగారు ౧౯౨౫ వ సంవత్సరమున బెళగామ్ నందొనర్చిన ఉపన్యాసమున "నేను వీరశైవులకు చెప్పవలసిన దేమియు లేదు; నేను వారికి చెప్పవలసినదంతయు వారి ధార్మిక మహాపురుషుడగు ఒకవేశ్వరుడు ౮౦౦ సంవత్సరములకు పూర్వమే చెప్పి పోయినా" రని వచించిరి. వేయేల మనము ఆ మహాత్ముని జీవన చరిత్రను తాత్త్విక దృష్టితో చూచిన 'భక్తి భాండారి ఒకనవ్వు నవరు' యను కన్నడ గ్రంథమును రచించిన శ్రీమాన్ ఎం. ఆర్. శ్రీనివాస మూర్తి B. A. గారి వాక్యముల యందు, "ఒకవేశ్వరుడు వీరశైవులకు మాత్రమే సంబంధపడిన వాడు కాదు; కర్ణాటక దేశమునకు మాత్రమే సంబంధపడిన వాడుకాదు; ఆయన భరతఖండమున కంతటికిను, ప్రపంచమున కంతకును సంబంధపడిన మహాపురుషుడని" చెప్పక తప్పదు.

ఒసవేశ్వరుడు తన హృదయాంశర్గళములగు మత తత్వములను, ఆచార పద్ధతులను, సాంఘిక సుధారణలను, గ్రంథ రూపమునగాని, కావ్యరూపమునగాని వ్రాయక పామర జనులకు సైతము తెలియునటులు, నిత్యానుభవముగల ఉపమానములతో, దేశభాషయగు కన్నడలో, సులభ శైలితో, వచన రూపముగా వచించెను. ఆతని వచనములు సభల యందుపస్య సింప ఒడు ఉద్రేక పూరిత వాక్యములవలె గాక, భక్తి శ్రద్ధా జ్ఞాన వైరాగ్యములతో కూడుకొని యున్నవి. మరియు అవి చదువు వారికి, వట్టి వేదాంతవిషయముల బోధించు చప్పటి వాక్యముల వలె, విసుగు బుట్టించక, చదివిన కొలది మనోరంజకమును, ఆనందమును గలుగజేయును. తత్వము, భావము భాషాదృష్టులతో వాని కవియె సాటి. ఒసవేశ్వరుడు తన వచనములచే జనులకు జ్ఞానోపదేశ మొసర్చుట యే గాక కన్నడ నుడితల్లికి అసమాన సేవ యొసర్చెను. కావుననే ఆలూరు వేంకటరావుగారు ఆ మహాత్ముని 'కన్నడభాషా జనకుడ'నిరి. ఒసవేశుని వచనములు కర్ణాటక సాహిత్యమునందు, సాహిత్య దృష్టితో, గొప్ప మర్యాదను బొంది భక్తిజ్ఞానవైరాగ్యములను తెలిసికొనువారి కవి అవశ్య పఠనీయములని పరిగణింప బడుచున్నవి. ఇంత యే కాక నేడు ఒసవేశ్వరుడు మరియు ఆతని సమకాలీనులగు అల్లమ ప్రభువు అక్కమహాదేవి, చెన్న బసవేశ్వరుడు మొదలగు శివశరణులయొక్క వచనములను 'కర్ణాటక కవిత'ను వ్రాసిన రావుబహద్దూర్ ఆర్. నరసింహాచార్యులు "కన్నడ ఉపనిషత్తు" లని వ్రాసిరి. గనుకనే ఆ తత్వజ్ఞుని వచనముల యనువాదము మరాఠీ,

హిందీ, ఇంగ్లీషుభాషల యందు చేయబడుటయే కాక పరదేశ భాషలగు జపాను, ఫ్రెంచి భాషల యందు కూడా చేయబడు చున్నదని తెలియు చున్నది.

ఇట్టి ప్రాముఖ్యత గల వచనములు ఆంధ్రమున భాషాంత రీకరింపబడ నందువలన ఆంధ్రు లా మహాత్ముని వచనామృతమును పాన మొనర్చు జాలకుండుటయే కాక ఆ మహోదయుని తత్త్వముల దెలియుటయు సంభవింపడయ్యెను. గనుక, శ్రీ రావుబహాద్దూరు పి. జి. హాళకట్టి B. A., LL. B. గారు ప్రకటించిన “వచనముల ”నుండి ౧౦౮ టిని ఆంధ్రీకరించి ఆ మహానుభావుని జన్మ దినముగు నేడు ప్రకటించి, ఆంధ్రీ సోదరీ సోదరుల కందజేయ దలచితిని. కాని ఈ తలంపు నా కెంత సులభముగా గలిగెనో, అంత కష్ట తరమని తోచసాగెను.

కన్నడ వచనముల నాంధ్రీకరించుటకు ఉభయ భాషా పాండిత్యమును; భావ ప్రదర్శనమునకు అస్పటి పరిస్థితులు తెలియునటులు చారిత్రక జ్ఞానమును; అందలి యున్నతమైన వేదాంత నీతి ధర్మ తత్త్వముల బ్రకటించుటకు శాస్త్ర పరిజ్ఞానమును, ముఖ్యముగ కావలసి యున్నవి. వానిలో నొకదాని యందైనను నాకు ప్రవేశము లేనందు వలనను; వందలకొలదిగ నున్న ఆ వచనములలో నుండి కొన్నిటిని మాత్రమే (ఆతని తత్త్వములన్నియు పాఠకులకు తెలియునటులు) ప్రస్తుతము సంగ్రహింపవలసి యుండుట వలనను కష్ట తరముగ నండెను.

ఈ వచనములు గద్యరూపముగా నున్నను వీటి

యందు కొన్ని చోటులలో పద్యముల (దాటి) వరుస యున్నది. వీనిని రాగతాళములతో కూడా పాడు అలవాటు నేడు కన్నడ దేశమున ప్రచార మగుచున్నది. ఆ వచనముల యందున్నన్ని యక్షరములే పచ్చునట్లు తెలుగున ననువదింప జాలకున్నను, కన్నడ సాహిత్యమునందు విశిష్టతను పొందిన ఈ వచనములను, ఇదే శైలిలో మార్చిన ఆంధ్ర లోకసమున కొక క్రొత్త పద్ధతి తెలియ గలదను అభిప్రాయముతో, కన్నడ ధాటిని మార్చక, ఆంధ్రమున పరివర్తన మొనర్చితిని. కన్నడ వచనముల యందు అక్కడక్కడగల సంస్కృత శబ్దములను చాలావరకు మార్చక అటాలే ప్రయోగించితిని. కన్నడ నానుడులను సాధ్యమగు సంత వరకు వాడుక యందుండు తెలుగు పదముల లోనే మార్చితిని. అక్కడక్కడ వచనములయందు పటుత్వమును దెచ్చుటకై అచ్చ తెనుగు పదములను గూడా వాడితిని. మొత్తముపై సాధ్య మగు సంతవరకు అందరకు తెలియు నటులు సులభ శైలిలో అనువాద మొనర్ప ప్రయత్నించితిని.

ఈ ప్రకారముగా దయా మయుడగు పరమేశ్వరుని కృపవలన నేడు నా తలంపును పూర్తి చేసి ఆ మహోదయుని జన్మదినోత్సవ కానుకగా సమర్పింప గలిగితిని. కాని, ఆంధ్ర భాషామతల్లికి ఇది నా ప్రథమ నేవ గనుక, ఇం దనేక తప్పు లుండిన నుండును. ప్రాజ్ఞులు క్షమించి దెల్పిన పునర్ముద్రణము నందు సవరించు కొనుట యే గాక, వాటికి కృతజ్ఞుడగా నుండెద.

పండితపర్యులును, వేదకావ్యస్మృతి తీర్థులును, విద్యా నిధి, విద్యా రత్న బిరుదాంకితులును, 'విభూతి' పత్రికా సంపా

దకులును, అగు పండిత శ్రీ చిదిరెమఠము వీరభద్రశర్మగారు దయతో నా యనువాదమును ఆద్యంతముగా జూచి తప్పలను దిద్ది యొసగుటయే కాక అత్యంత మహత్త్వముగల 'కించిత్' వాక్యములను వ్రాసి యొసగి నందులకు వారికి నా కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనములను దెలుపు చున్నాము.

పుష సంవత్సర
వై శాఖ శుద్ధ ౩. }

ఇట్లు
రే. మ. వీరయ్య

కృతజ్ఞత.

ఒసవని తత్త్వముల ప్రచారమే తన జీవి
తముయొక్క ముఖ్యధ్యేయముగా తలంచిన,
నా ప్రియ మిత్రులగు, తాండూరు నివాసులు,
శ్రీ హేచూరు రాచప్పగారు తమ పితామహు
లును, వీరశైవ ధర్మాభిమానులును, గురులింగ
జంగమ ప్రియులును అగు కై. వా. హేచూరు
సిద్ధరామణ్ణగారి స్మరణార్థము నా యీ
అనువాదమును అచ్చొత్తించి ప్రకటింపబడుట
కవకాశ మొసగి సందులకు వారికి నా కృతజ్ఞ
తను తెలుపు చున్నాను.

రే. మ. వీ.

గ్రంథ సహాయకుల తాతగారు
శ్రీకె. వా. సిద్ధ రామణ్ణగారు.

ఓం

బ స వ వ చ నా మృ త ము.

౧. ఉదకమునం దణచిన అగ్నివలె నుండెను. శశి యందలి రసపు రుచివలె నుండెను. మొగ్గ యందలి పరిమళమువలె నుండెను. కూడలసంగమదేవుని నెలపు కన్నెన్నేహమువలె నుండెను.

౨. భవబంధనము భవపాశమైన కారణమేమయ్యె? తొలిజన్మమున లింగమును మరచితిగాన, తొలిసంకడలో జంగముని మరచితిగాన. తెలియుచో నీ సంసారమును మోయ నెంతునా కూడలసంగమదేవా!

౩. చంద్రునివలె కళ సమకూడియుండె నాకు. సంసారమును రాహువు సర్వగ్రాసినయై మ్రింగెనయ్యా! నేను నాదేహమునకు గ్రహణమయ్యెను. ఇక నెన్నడు మోక్షమగునో కూడలసంగమదేవా!

౪. పల్లకి నెక్కిన శునకమువలె, చూచిన విడువదు వెనుకటి గుణమును. తగులబెట్టు మీ. మనమును, అది విషయము వైపు లాగును. మృడ! నిన్నను దినమును స్మరియింప నీయదు. నా యొడయడ, కూడలసంగమదేవా, నీ చరణముల స్మరించునటుల కరుణింపుము. ఒడి జాపి వేడెద నీధర్మము.

౫. తన ఇచ్ఛను నుడివిన మెచ్చును ఈ మనము.

ఇచ్చకు ప్రతి బలికిన మెచ్చదీ మనము. కూడలసంగని శరణుల మెచ్చని మనమును చిచ్చులో బెట్టుము.

౬. విషయమును పచ్చికను నా ఎదుట దెచ్చి బడవైచి తివి తండ్రీ! పశు వే మెరుగును? పచ్చిక యని మచ్చికతో మేయును. విషయ రహితునిగా జేసి, భక్తిరసమును తనివిదీర నొసగి, సుబుద్ధియను నీటిని జూపి బ్రోవుమయ్యా కూడల సంగమదేవా.

౭. ఒక్క పశువు బురదలో జక్కిన, కాళ్లు కొట్టు కొనుటయేగాక, వేరే గతి గలదా? శివ, శివా! చచ్చితి, చచ్చితి నయ్యా! నీ మనము నైపు నన్ను లాగుకొను మయ్యా! పశువు నేను, పశుపతి వీవు. దొంగదూడ యని నన్ను పట్టి కొట్టుటకు మునుపే, ఒడయుడా, నిన్ను తిట్టనటుల జేయుము కూడలసంగమదేవా.

౮. నీవు బుట్టించిన చోట బుట్టి, నీవు గిట్టించిన చోట గిట్టకుండుటకు నా వశమా? అయ్యా, నీ వుంచిన చోట నుండక నా వశమా? అకటకటా, నన్ను నీవానిగా జూషుము కూడల సంగమదేవా.

౯. నరవింధ్యయందు నన్నొక చిలుకగా జేసి పెంచుచు, శివ శివా యని పలికించుమయ్య. భక్తియను పంజరమం దుంచి పెంచుమయ్య కూడలసంగమదేవా.

౧౦. అటు నిటు దిరుగ నటుల, కుంటిని జేయుము తండ్రీ! చుట్టు ప్రక్కల చూడ నటుల, గ్రుడ్డిని జేయుము తండ్రీ! మఱియొకటి విననటుల, చెవిటిని జేయుము తండ్రీ! నీ శరణుల

పాదము తప్ప ఇతర విషయములకు బోనటుల నుంచుము
కూడలసంగమదేవా!

౧౦. నా బాగోగులు మీ వయ్య! నా వృద్ధి క్షయలు
మీ వయ్య! నా మానాపమానములు మీ వయ్య! తీగకు
కాయ బరువా, కూడలసంగమదేవా?

౧౧. సీవు తలచిన మొద్దు చిగురించునయ్య! సీవు తల
చిన గొడ్డాలు పాలిచ్చునయ్య! సీవు తలచిన విషమంత
యమృతముగునయ్య! సీవు తలచిన సకల పదార్థము లిచటనే
యుండును కూడలసంగమదేవా.

౧౨. కుండల జేయునెడల మన్నే మొదలు. తొడవుల
జేయునెడల హణాన్నే మొదలు. శివపథము తెలియునెడల
గురుపథమే మొదలు. కూడల సంగమదేవుని తెలియునెడల
శరణులన్నేహమే మొదలు.

౧౩. గురు వచనము లేక లింగ మనబడదు. గురు
వచనము లేక నిత్య మనబడదు. గురు వచనము లేక నియమ
మనబడదు. తలలేని మొండెమునకు పట్టము గట్టు ఉభయ
భ్రష్టుల మెచ్చునా కూడలసంగమదేవుడు?

౧౪. జలమునకు కలువలే శృంగారము. సముద్రమాన
కలలే శృంగారము. నారికి గుణమే శృంగారము. గగనమునకు
చంద్రుడే శృంగారము. మా కూడలసంగని శరణుల నొసటికి
విభూతియే శృంగారము.

౧౫. అయ్య, నాకు రుద్రాక్షయే సర్వపావనము.
అయ్య, నాకు రుద్రాక్షయే సర్వసిద్ధి. అయ్య, నీ పంచముఖ
ములే పంచముఖురద్రాక్ష లగుటచే, కూడలసంగమదేవా,

నా ముక్తిమార్గమున కీ రుద్రాక్ష సాధన మయ్య!

౧౭. కరి భయపడు నంకుశమునకు, గిరి బెడరును కులిశ మునకు, చీకటి భయపడును జ్యోతికి, అడవి వెరచు నగ్నికి, పంచమహాపాతకములు భయపడును కూడలసంగమ దేవుని నామమునకు.

౧౮. నా మనమున వేరొకటి దెలియనయ్య! “ఓం నమః శివాయ” “ఓం నమః శివాయ” యనుచుంటి నయ్య! నా కిదియ మంత్రము, నా కిదియ తంత్రము, నా కిదియ జపము. కూడలసంగమదేవా, నీవే ఎరుగుచువు. ఓ లింగమా!

౧౯. * వేద వేదాంతముల కసాధ్యమగు అనుపమ లింగమును తెచ్చి ఇచ్చెనయ్యా, సద్గురువు నా కరస్థలమునకు. నాద బిందు కళల కభేద్యమగు అచలిత లింగమును దెచ్చి యిచ్చెనయ్యా, సద్గురువు నా కరస్థలమునకు. వాఙ్మనముల కగోచరమగు అఖండిత లింగమును దెచ్చియిచ్చె నయ్యా, సద్గురువు నా కరస్థలమునకు. ఇక నే బ్రతికితిని, నే కోరిన కోర్కె లభించెను కూడలసంగమదేవా.

౨౦. అడ్డ విభూతి లేనివారి ముఖము అడవి, చూడ రాదు. లింగదేవుడు లేని చోటు నరవింధ్య, పోరాదు. శివ భక్తుడు లేని యూరు వట్టి పాడు, కూడలసంగమదేవా.

౨౧. లోన కుటిలము, పైన వినయమును జూపి భక్తు లనిపించుకొను వారి నొల్లడయ్యా లింగదేవుడు. వారు పథ మునకు జెల్లరు చెల్లరయ్య! అంతరంగ బహిరంగముల యందొ

---

* ఈ వచనము శ్రీ మంజుషు హర్షకర్ గారు “వ్రాసిన బసవ చరిత్ర” నుండి గ్రహింప బడినది.

కటి గాని వారి నటు బారద్రోలు నయ్య కూడలసంగమ దేవుడు.

౨౨. మా వారడిగిన శుభలగ్న మనుడయ్య! రాశి కూటము, ఋణ సంబంధము గలదని చెప్పడయ్య! చంద్ర తారా బలము గలదని జెప్పడయ్య! రేపటి కన్న నేడె ఉత్తమ మని చెప్పడయ్య! కూడలసంగమ దేవుని పూజించిన ఫలము మీదయ్య.

౨౩. ఇంటిలోపల ఇంటియొడయుడు గలడో, లేడో? ఇంటివాకిట గడ్డి మొలచి, ఇంటిలోపల దుమ్మునిండిన, ఇంటి లోపల ఇంటి యొడయుడు గలడో, లేడో? తనువు నందబద్ధము నిండిన, మనమానందు విషయము నిండిన, ఇంటిలోపల ఇంటి యొడయుడు లేడు కూడలసంగమ దేవా.

౨౪. రేగాకువలె లోపల నొకటి బైట నొకటి యుండిన మెచ్చునా? రాని భవముల రప్పించునేకాని మెచ్చునా? ఘోరనరకమును బొంద జేయునేకాని మెచ్చునా? ఉడుము నాలుకవలె రెండైన కూడలసంగయ్యమెచ్చునా?

౨౫. భక్తుల జూచిన బొరగిల పడుదురయ్య! శ్రమ ణుల జూచిన బళ్లల యగుదురయ్య! విప్పుల జూచిన హరిని స్మరింతురయ్య! వారివారిని జూడ వారివారివలె. అంకులాడికి పుట్టినవారిని జూపకయ్య! కూడలసంగమ దేవుని పూజించి, అస్య దేవతల మొక్కి, భక్తులనిపించుకొను అజ్ఞానుల నేమందు నయ్య!

౨౬. భర్త శివలింగ దేవుని భక్తుడు. భార్య మారెమ్మ మైసమ్మల భక్తురాలు. భర్త గైకొనునది పాదోదక ప్రసా

దము. భార్య తినునది మద్య మాంసము. భాండభాజన శుద్ధి లేనివారి భక్తి సురాభాండమును బైట కడిగినటుల, కూడల సంగమదేవా.

౨౭. శివజన్మము నందు బుట్టి, లింగైక్యులై, తమ యంగముపై లింగముండగ; అన్యుల వేడి, అన్యుల పొగడి, అన్యుల వచనముల గొనియాడిన కర్మ విడువదు. భవబంధ నము శ్వాసయోని యందు వచ్చును తప్పక. ఈ కారణము వలన, కూడలసంగమదేవా, నిన్ను నమ్మియు నమ్మని డాంభీకుల గతి ఇసుక గోడను నీటితో కడిగి నటులయ్యాలి!

౨౮. అయ్యో! పుట్టను గొట్టిన, పాము జావగలదా? అఘోర తప మొనర్చిన నేమి? అంతరాత్మ శుద్ధి లేనివారి నెట్లు నమ్మునయ్య కూడలసంగమదేవుడు?

౨౯. చిలుక చదివి ఫలమేమి? పిల్లి రాకను చెప్ప జాలదు. జగమెల్ల చూచు కన్ను తనపైనుండు పాపను గన జాలదు. ఇతరుల గుణమును తెలిసికొంటి మనువారు తమగుణ మును తామరయరు, కూడలసంగమదేవా.

౩౦. పండుగకు తెచ్చిన మ్రొక్కుబడి గొట్టె తోరణ మునకు తెచ్చిన పచ్చ నాకుల మేసెను. చంపెవరని దెలియక పాడొడలిని మోయుచున్నది. అది యానాడె పుట్టెను. అది యానాడె గిట్టెను. చంపిన వారుండిరా, కూడలసంగమదేవా?

౩౧. పామునోటి యందుండెడి కప్ప ఆకలిచే నెగురు ఈగకై ఆస పడినటులు, శూలముపై నెక్కబోయెడుదొంగ పాలు నెయి ద్రావి ఎంత కాలముండ గలడో? పాడుదేహ మును మెచ్చి కడు అబద్ధములాడి బడలిని పెంచువారిని కూడల

సంగమ దేవుడు మొచ్చుడు చూడన్న!

39. పాము గరిచినవాని పలుకరింపగవచ్చు. విషము మెక్కినవాని పలుకరింపగవచ్చు. ధనమద మెక్కినవాని పలుకరింపరాదు, చూడయ్య! ధన ముడిగిన వెంటనే పలుకరింతు రయ్య కూడలసంగమ దేవా.

33. సార సజ్జనుల సంగము లెస్స చూడుమయ్య! దూర దుర్జనుల సంగమది భంగమయ్య! సంగములు రెండు గలవు. ఒకటి విడిచి ఒకటి జేయుము. మంగళమూర్తి మా కూడలసంగని శరణుల.

38. మాలవాడు జ్ఞానియైన, వానికడ నుండుట లెస్స చూడుమయ్య! తెలివి దప్పక లింగ శరణనుడయ్య! తెలివి జెడకుడు, శివ శరణనుడయ్య! మన కూడలసంగని మహాలయ మున మాదిగ చన్నయ్య జ్ఞానియయ్య!

37. లెస్స యనిపించుకొని ఐదు దినములు బ్రదికిననేమి? లెస్స యనిపించుకొని నాల్గు దినములు బ్రదికిననేమి? లెస్స యనిపించుకొని మూడు దినములు బ్రదికిననేమి? లెస్స యనిపించుకొని రెండు దినములు బ్రదికిననేమి? “జీవితం శివ భక్తానాం వరం పంచ దినానిచ, అజకల్ప సహస్రేభ్యో భక్తి హీనంతు శాంకరీ!” యనురీతి కూడలసంగమ దేవుని శరణుల వచనములందు లెస్స యనిపించుకొని ఒకరోజు బ్రదికినను సరియే.

32. మర్త్యలోక మనునది కర్తయొక్క కర్మశాల యయ్య! ఇక్కడ చెల్లువారక్కడను చెల్లుదురయ్య! ఇక్కడ చెల్లనివారక్కడను చెల్లరయ్య, కూడలసంగమ దేవా!

32. గడ్డము తెల్లనై, చెంపలు చొట్టలై, శరీరము కృశింపకమున్ను; పండ్లూడి, వెన్నవంగి, పరాధీనము కాకమున్ను; మోకాళ్లపై చేతులు మోపి, కట్టబట్టక మున్ను; ముదిమిచే వంగకమున్ను; మృత్యువుముట్టకమున్ను కూడల సంగమదేవుని పూజించుము.

33. ఓ రోరి మానవా! అడియాస కూడదు. చీకటి, వెన్నల, సిరులు స్థిరములు గావు. కీడులేని పదవి. కూడల సంగమదేవుని మరువక పూజంపుము.

34. నాదప్రియుడు శివుడని యందురు, నాదప్రియుడు గాడయ్యా శివుడు. వేదప్రియుడు శివుడని యందురు, వేదప్రియుడు గాడయ్యా శివుడు. నాదము జేసిన రావణునికి అర్థాయుష్య మయ్యెను. వేదము జదివిన బ్రహ్మ శిరము ఛేదించబడెను. నాదప్రియుడును గాడు. వేదప్రియుడును గాడు. భక్తిప్రియుడు మా కూడలసంగమదేవుడు.

35. తన్నాశ్రయించిన స్త్రీతో రతిసుఖమును, తా భుజించు భోజనమును ఇతరులతో జేయింపవచ్చునా? తన లింగమునకు జేయు నిత్యనియమములు తా జేయక ఇతరులతో జేయింపవచ్చునా? నిరర్థకమగు ఉపచారమునకై జేయువారే గాక నిన్నెట్లు తెలియుదురు కూడలసంగమదేవా?

36. బండెడు పత్రిని దెచ్చి, చూచిన చోటులనెల్ల అభిషేక మొనర్తురయ్య! తాపత్రయముల బోనాడిపూజించుడు. లింగము తాపత్రయముల నొల్లదు. కూడలసంగమదేవుడు వట్టి నీటియందే మునుగునా?

౪౨. గీతము పాడిన నేమి? శాస్త్రపురాణముల వినిన నేమి? వేద వేదాంతముల జూచిన నేమి? మనముతో లింగ జంగమముల పూజింప సరయని వారన్నిటియం దనుభవము గల వారైన నేమి? భక్తి లేనివారి నొల్లడు కూడలసంగమ దేవుడు.

౪౩. రాతి నాగుల జూచిన పాలు బోయు మందురు. దిట్టమగు పాముల జూచిన చంపు మందురయ్య! ఆకొన్న జంగముడు వచ్చిన పొమ్మందురు. తినజాలని లింగమునకు నై వేద్య మిషు మందురయ్య! మా కూడలసంగని శరణుల జూచి ఉదాసీనపడిన, గట్టుకు దాకిన పెల్లవలె సగుదురయ్య.

౪౪. తనువు నిచ్చి గురువును వశ పరచుకొనవలయును. మనము నిచ్చి లింగమును వశ పరచుకొనవలయును. ధనము నిచ్చి జంగముని వశ పరచుకొనవలయును. ఈ మూటికి దూరుడై, నిజమును విడిచి, చిహ్నమును పూజించువారిని మెచ్చడు కూడలసంగమ దేవుడు.

౪౫. ఆడిన నేమి, పాడిన నేమి, చదివిన నేమి; త్రివిధ దాసోహములు లేకుండిన? ఆడదా నెమలి, పాడదా తంతి, చదువదా చిలుక? భక్తి లేనివారిని మెచ్చడు కూడలసంగమ దేవుడు.

౪౬. శాస్త్రమును ఘన మందునా? కర్మను పొగడును. వేదమును ఘన మందునా? ప్రాణి వధను జెప్పును. స్మృతిని ఘన మందునా? ముందునుచి వెదుకును. అట నెక్కడను సీవు లేని కారణమున, త్రివిధ దాసోహమునందు గాక ఇతరమునందు గానరావు కూడలసంగమ దేవా.

౪౭. పాపిధనము ప్రాయశ్చిత్తమునకే గాని, సత్పాత్రమునకు చెల్లదయ్య! కుక్కపాలు కుక్కకేగాని, పంచామృతమునకు జెల్లవయ్య! మా కూడలసంగని శరణులకు జెందని అర్థము, వ్యర్థము చూడయ్య.

౪౮. నే జేసితి నని మనమున గర్వించిన, శపించి పీడించును శివుని డమరువు. చేసితి ననకుము లింగమునకు. చేసితి ననకుము జంగమునకు. చేసితి ననునది మనమున లేకుండిన అడిగిన దిచ్చును కూడలసంగమదేవుడు.

౪౯. దొంగిలింప బోకు, హింసింప బోకు, అబద్ధమాడ బోకు, కోపపడ బోకు, అన్యుల జూచి అసహ్య పడబోకు, తన్ను వణించుకొన బోకు, ఎదురు తిట్ట బోకు, ఇదియే అంత రంగ శుద్ధి. ఇదియే బహిరంగ శుద్ధి. ఇదియే మా కూడల సంగమదేవుని మెప్పించువిధము.

౫౦. దేవలోక మర్త్యలోక మనునవి వేరే లేవు తెలియుడు! సత్యము నుడువునదే దేవలోకము. అసత్య మాడునదే మర్త్యలోకము. ఆచారమే స్వర్గము. అనాచారమే సరకము. కూడలసంగమదేవా మీరే ప్రమాణము.

౫౧. పుణ్య పాపంబు లనునవి తమ ఇష్టము చూచితిరా! అయ్యా యనగ స్వర్గము. అరే యనగ సరకము. దేవ, భక్త, జయ, జీయ! అను పలుకులందే కైలాస పదవి గలదు కూడల సంగమదేవా.

౫౨. “ఏమి, వచ్చితిరి?” “పదిలముగ నుంటిరా!” యనిన మీ ఒడలి సిరి పారి పోవునా? కూర్చుండు డనిన నేల

క్రుంగి పోవునా? ఇయ్యజాలనిచో, ఒక గుణమైనను లేకుండిన ముక్కు గోయక మానునా మా కూడలసంగయ్య.

౧౩. కన్న భక్తులందరికి కేలు మోడ్చు సతడే భక్తుడు. మృదు వచనములే సకల జపములు. మృదు వచనములే సకల తపములు. సద్విసయమే సదాశివుని వలపు. కూడలసంగయ్య అట్లు కానివారి నొల్లడయ్య.

౧౪. దయలేని ధర్మమదేదయ్య? దయయే కావలయు సకల ప్రాణులలో నెల్ల. దయయే ధర్మమునకు మూలమయ్య! కూడలసంగయ్య అట్లుగాని వారిని ఒల్లడయ్య.

౧౫. తనను కోపించువారిపై, తా కోపపడు తెందుల కయ్య. తనకైన వంటపమి, వారి కైన వంటపమి? తనువు యొక్క కోపము తన పెద్దతనమునకు కీడు. మనము యొక్క కోపము తన తెలివికి కీడు. కూడలసంగమదేవా, ఇంటిలోని చిచ్చు ఇంటిని కాల్చికదా, పొరుగింటి నంటుకొనుట!

౧౬. ధృతి జెడి అన్యుల వేడనటుల, మతి జెడి పరుల పొగడనటుల, మనము చెడి పరసతిని కోరనటుల, శివపథ మొల్లనివారితో కూడియుండ నటుల, అన్యజాతివారి స్నేహము లేనటుల నన్ను గాపాడుము కూడలసంగమదేవా.

౧౭. సెట్టి యందునా సిరియాళ్ళని? మడివాలు డందునా మాచయ్యను? మాదిగ యందునా చెన్నయ్యను? డోహారు డందునా కక్కయ్యను? నేను బ్రాహ్మణుడ ననిన కూడల సంగయ్య సగునయ్య!

౧౮. అప్ప మా మాదిగ చన్నయ్య, తాత మా డోహార కక్కయ్య, చిక్కయ్య మా యయ్య చూడు డయ్య,

అన్న మా కిన్నర బొమ్మయ్య, నన్నేల గుర్తింపరు కూడల
సంగమదేవా!

౧౯. పట్టుబట్టల ధరించి పూజ్యుడై వచ్చిన జంగ
ముని విశేషుడని తలచి, గంతభాంతల జంగముడు వచ్చిన
హీనుడని తలంచినచో పంచమహాపాతకములు. దీనివలన అన్న
వస్త్ర ధన సేవలయందు వేరుగా జూతునేని, నరకమున
ముంచును కూడలసంగమదేవుడు.

౨౦. గుట్టము పై నెక్కి ఛత్రచామరములతో వచ్చెటి
వారిని జూచిన, పొరలాడుచు కాలు బట్టదురయ్య! బీద భక్తుడు
వచ్చిన అన్నము లే దటుపొ మ్మందురయ్య! నా యొడయుడు,
కూడలసంగయ్య, వారిని ఒడవైచి ముక్కు గోయక మానునా?

౨౧. తరువునకు వేరు నోరని పాదులో నీరు బోసిన,
పైన పల్లవించెను కాంచితివా! లింగముయొక్క నోరు జంగము
డని నై వేద్య మిడిన ముందు సకలార్థ మొసగును. ఆ జంగముని
హరునిగా గాంచి, నరుడని భావించినచో నరకము తప్పదు
చూచితివా, కూడలసంగమదేవా!

౨౨. బంగారమున రవంతయు, చీరయం దొక పోగును,
నేటికి రేపటికి వలయు సందునేని నీ యాన, నీ పురాతను
లాన. నీ శరణులకే కాక, అస్యము సరయ కూడలసంగమ
దేవా.

౨౩. కాకి యొక మెతుకును జూచిన, పిలువదా తనబలగ
మును! కుక్కుట మొక కీటకమును జూచిన పిలువదా తన

కులము! నెల్ల శివభక్తుడై భక్తిపక్షము లేకుండిన, ఆ కాకి కోళ్ల కంటె కనిష్ఠుడు కూడలసంగమ దేవా.

౬౪. పారు నతడు బంటు గాడు. కోరు నతడు భక్తుడు గాడు. పారకూడదు బంటు. కోరకూడదు భక్తుడు. పారసయ్య, కోరసయ్య, కూడలసంగమ దేవా!

౬౫. ఎటు జూచిన సటు మనమును బో నిచ్చిన ఆన! నీ యాన!! నీ ప్రమథులూన!! పరవధువును మహా దేవి యందును కూడలసంగమ దేవా!

౬౬. పారెడు పామునకు భయపడను. మండెడు మంటకు భయపడను. కత్తి పదనుకు భయపడను. ఒకదానికి భయపడెద. ఒకదానికి భీతి జెందెద. పరస్త్రీ, పరధనమునకు భయపడెద. మున్ను భయపడని రావణు డేగతి చెందెను? భయపడెద నయ్యా, కూడలసంగమ దేవా!

౬౭. దేవసహితముగ భక్తు డింటికి వచ్చిన, కాయక మేమని ప్రశ్నింతునేని నీయాన! నీ పురాతనులూన!! తలదండము! తలదండము!! కూడలసంగమ దేవా, భక్తుల కులమడిగిన నీ రాణివాస మాన!

౬౮. శ్రీవిభూతి బూయనివారిని, శ్రీరుద్రాక్ష ధరించని వారిని, నిత్య లింగార్చన జేయనివారిని, జంగముడే లింగమని తెలియనివారిని, సద్భక్తుల స్నేహమునం దుండనివారిని కన నియ్యకుము. కూడలసంగమ దేవా, ఒడిజాపి వేడెద.

౬౯. అయ్య! నీ శరణుల దాసోహమునకు నా తను మన ధనములు అలువ నటులొసర్చుము. తనువు దాసోహమున

కుబ్బునటు లొనర్చుము. మనము దాసోహమున లీనమగునటు లొనర్చుము. ధనము దాసోహమునకు జెంది నీశరణుల ప్రసాదమునందు నిరంతర మాడి, పాడి, కూడి, చూచి, భావించి, సుఖించి పరిణామించు నట్లు జేయుము. కూడలసంగమదేవా!

౨౦. తండ్రివి నీవు, తల్లివి నీవు, బంధువు నీవు, బలగము నీవు, నీవు గాక ఇంకెవ్వరు లేరయ్యా! కూడలసంగమదేవా, పాల ముంచుము, నీట ముంచుము.

౨౧. నాకు నీ తలపు గలిగినప్పుడే ఉడయము. నాకు నీ మరుపు గలిగినప్పుడే అస్తమయము. నాకు నీ తలపే జీవనము. నాకు నీ తలపే ప్రాణము. చూచితివా, తండ్రి, స్వామీ, నా హృదయమందున నీ చరణ ముద్ర నొత్తుమయ్య! వదనమందు షడక్షరముల వ్రాయుమయ్య, కూడలసంగమదేవా!

౨౨. నా కాయమును కాడగా జేయుము. నా శిరమును సొరకాయగా జేయుము. నా నరముల తంతుల గావింపుము. నా వ్రేలును పుడకగా జేయుము. ముప్పది రెండు రాగముల పాడుము. ఎడలో నొత్తి వాయించుము కూడలసంగమదేవా!

౨౩. నీవు వలచినదే పుణ్యము. నీవు వలవనిదే పాపము, చూడయ్య! సకల జగముల యందనుశ్రుతుడవై యుంటివయ్య! నీవు వలచినవాడే నిన్ను దెలియగలడు. “ప్రసాదాద్దేవతా భక్తిః ప్రసాదాద్భక్తిసంభవః | యథాంకుర స్తథా బీజం బీజతో వా యథాంకురః||” యనురీతి నీవు వలచిన వాడే ధన్యుడు. జగమునకు పావనుడు కూడలసంగమదేవా!

౨౪. భక్తుడని ఎటులందునయ్య, భవి సహవాసము వదలకున్న? మహేశ్వరుడని ఎటులందునయ్య, పరస్త్రీ పరద్రవ్యముల యందాశ విడువకున్న? ప్రాణిని ఎటులందునయ్య, ఆధివ్యాధి నశింపకున్న? ప్రాణిని ఎటులందునయ్య, ప్రాణము స్వస్థిరము గాకున్న? శరణుడని ఎటులందునయ్య, పంచేంద్రియములు నశింపకున్న? ఐక్యుడని ఎటులందునయ్య, జననమరణములు రహితము గాకున్న? ఇట్టి వేష, భాష, వ్రతముల నే నెరుగనయ్య. అఘటితఘటిత వర్తమానము నే నెరుగనయ్య. మీ శరణుల తొత్తును, భృత్యాచార మొనర్తును కూడలసంగమ దేవా!

౨౫. భక్తియను భూమిపై గురువను బీజ మంకురించి, లింగమను ఆకు బుట్టెను. లింగమను ఆకుపై విచారమను పువ్వు బూసెను. ఆచారమను కాయ గాచెను. నిష్పత్తియను పండయ్యెను. నిష్పత్తియను పండు తొడిమె విడిచి పాదులో బడిన, కూడలసంగమ దేవుడు తనకు గావలయునని ఎత్తుకొనెను.

౨౬. ఎటు జూచిన నటు నీవే దేవా! సకల విస్తారమగు నాత్మ నీవే దేవా! విశ్వతో బాహు నీవే దేవా. విశ్వతశ్చక్షు నీవే దేవా. విశ్వతో ముఖ నీవే దేవా. విశ్వతఃపాద నీవే దేవా, కూడలసంగమ దేవా.

౨౭. ఇంద్రు ముగ్గురు దేవతలని ఉబ్బుబ్బి మాటలాడకుము. ఒక్కడే చూడునుమీ! ఇంద్ర రనునది అబద్ధము. కూడలసంగమ దేవుడుకాక వేరేదేవుడు లేడనెను వేదము.

౨౮. తిని త్రాగుటకే మారికగాని, చంప బ్రతికింప మారికయా? తన కొడుకును యముడు గొనిపోయినప్పు డెటు

పోయిన దా మా రెమ్మ? ఇవి రక్షించునా? మా కూడల సంగయ్య కాక ఇంకొక దైవము లేడు.

౧౯. కుండ దేవుడు, చెట్టు దేవుడు, వీధియందలి రాయి దేవుడు, దుప్పెన దేవుడు, విల్లు నారి దేవుడు, తూము దేవుడు చూచితిరా! దేవుడు దేవుడని కాలిడ చోటు లేదు! దేవు డొక్కడే మా కూడలసంగమ దేవుడు.

౨౦. నుడివిన నుడుగుల నమ్మి నన్ను చంపెదరని, ఓ మేకా, దుఃఖపడితివా! వేదమును జదివినవారి ఎదుట దుఃఖం పుము. శాస్త్రమును వినినవారి ఎదుట దుఃఖంపుము. నీ వేడ్చి నందులకు దగురీతి చేయును కూడలసంగమ దేవుడు.

౨౧. నీటిని జూచిన మునుగుమరయ్య! చెట్టును జూచిన చుట్టు తిరుగుమరయ్య! ఇంకు జలమును, ఎండు చెట్టును మెచ్చిన వారు, నిన్నెట్లు తెలియగలరు కూడలసంగమ దేవా.

౨౨. చంపునతడె మాదిగ, మలినమును దినునతడే మాల. కులమేమో? ఎవరి కులమేమియో? సకల జీవులకు క్షేమమునే కోరు మా కూడలసంగని శరణులే కులజులు.

౨౩. చతుర్వేది యైసనేమి, లింగరహితుడే మాలడు. శ్వపచు డైననేమి, లింగధారియే వారణాసి. వాని నుడిబెడగులే లెస్స. ఆతడు జగమునకు పావనుడు. ఆతని ప్రసాదము నా కమృత సేవనము. “న మే ప్రియశ్చతుర్వేదో మద్భక్తః శ్వప చోపి సన్, తస్మాదేవ స తు గ్రాహ్యః స చ పూజ్యో యథా స్వయం” కూడలసంగమ దేవు తెలిసి పూజించినతడు వడ్డర్క నములకన్న అధికుడు. జగమునకు పావనుడు చూచితివా!

౧౪. భక్తిహీనుని దాసోహమును సద్భక్తులు చవి జూడదు. వేపపండ్లు కాకికి ప్రియమగుగాక కోకిల మెక్కబోదు. లింగసంబంధములేనివారి నుడుగు కూడలసంగని శరణులకు కూడదు.

౧౫. దేవు డొక్కడు నామము లనేకము. పరమ పతి వ్రతకు పతి యొక్కఁడు. అన్యులకు తల యొగ్గినచో చెవిని ముక్కును గోయును. బహుదేవతల ఎంగిలి దినువారి నేమందు కూడలసంగమదేవా?

౧౬. కనుపడువారి నెల్ల మగడను గడుసురాలిని పతివ్రత యనదగునా? లింగప్రసాదమును గొని, ఇతర దైవముల గొనియాడు దుండగీండ్రకు మా కూడలసంగమదేవుడు గండడు.

౧౭. మారెమ్మ, మైసమ్మలనునవి వేరులేవు కాంచుడు! మారెమ్మ యననేమి? కనులు తప్పి జూచిన మారెమ్మ, నాలుక తప్పి పలికిన, మారెమ్మ. మా కూడలసంగమదేవుని స్మరణ దప్పిన మారెమ్మ.

౧౮. ఏటిలో మునుగు అన్నలారా! ఏటిలో మునుగు స్వాములారా! వదలుడు! వదలుడు!! పరనారీ సంగమమును వదలుడు. పరధనాపేక్షను వదలుడు. వీనిని వదలకయే నీటిలో మునిగిన రాగల పుణ్యము రాదు, కూడలసంగమదేవా.

౧౯. చూడ వలదు. పలుకరింప వలదు పరస్త్రీలను. కూడదు చూడుడు! గొణ్ణెపోతువెంట నంటు శునకమువలె వలదు చూడుడు! ఒక యాసకొరకేగిన వేయెండ్లు నరకమునందు ముంచును కూడలసంగమదేవుడు.

౯౦. దాసీపుత్రుడైనను, వేశ్యాపుత్రుడైనను, శివ దీక్ష యైన పిదప సాక్షాత్ శివుడని వందన మొనర్చి, పూజించి, పాదోదక ప్రసాదముల గైకొనుటయే యుచితము. ఇట్లుగాక ఉదాసీన మొనర్చి విడుచువారికి పంచమహా పాతక ములును, సరకమును గలుగును. చూచితివా, కూడలసంగమ దేవా!

౯౧. నూరు చదివి, నూరు వినిననేమి? ఆశ విడువదు. రోష ముడుగదు. అభిషేక మొనర్చి శలమేమి? నుడివలే నడకలేని జాతి దొమ్మరల జూచి, నగును మా కూడలసంగమ దేవుడు.

౯౨. పట్టుండ వలయును, శరణులకు పరధన మొల్ల ననుసట్టి. పట్టుండ వలయును, శరణులకు పరసతి నొల్లననుసట్టి. పట్టుండ వలయును, శరణులకు పరదేవత నొల్లననుసట్టి. పట్టుండ వలయును, శరణులకు లింగజంగమము లొకటి యనుసట్టి. పట్టుండ వలయును, శరణులకు పరవాద నిగ్రహమునందు. పట్టుండ వలయును, శరణులకు ప్రసాదము దిటమని. పట్టు లేని వారిని మెచ్చుడు కూడలసంగమ దేవుడు.

౯౩. రేపు రా నున్నది మనకు నేడే రాని! నేడు రా నున్నది మన కిప్పుడే రాని! దీని కెవరు భయపడుదురు? దీని కెవరు వణకుదురు? “జాతస్య మరణం ధ్రువం” యను రీతి కూడలసంగమ దేవుడు వ్రాసిన వ్రాతను తప్పింప హరిబ్రహ్మాదులకు నలవి గాదు.

౯౪. నేను వ్యవసాయ మొసర్తునయ్య గురుపూజ కని.
నేను వ్యవహార మొసర్తునయ్య లింగార్చన కని. నేను పరసేవ
యొసర్తునయ్య జంగమదాసోహమున కని. నే నేయే కర్మల
జేసినను, ఆయా కర్మల ఫలభోగముల నీవే యొసగెదవని
ఎరుగుదును. నీ వొసగిన ద్రవ్యము నీకుగాక ఇంకొక పనికీయను.
నీ సొమ్మును నీ కర్పింతును. మీ యాన, కూడలసంగమ దేవ.

౯౫. దేవ, దేవ! విన్నప మవధరింపుము. విప్రుడు
మొదలు అంత్యజునివరకు శివభక్తులగువారి నందరి నొకటే
యందును. బాపడుమొదలు శ్వపచుని వరకు భవియగు
వారినందరి నొకటేయందును. ఇది యిటులే యని నమ్మును
నా మనము. నే నాడిన నుడువులందు నూగొనయంత సంచేహ
ముండిన, పండ్లుండ బెరికి, ముక్కుగోయుము కూడలసంగమ దేవా.

౯౬. నాకన్న పిన్నలు లేరు, శివభక్తులకన్న పెద్దలు
లేరు. నీ పాద సాక్షి, నా మన సాక్షి, కూడలసంగమ
దేవా, నా కిదియ శ్రేష్ఠము.

౯౭. మలినమగు రక్తమాంసములందే పిండమున
కాశ్రయము గలదు. జలబిందువుల వ్యవహార మొక్కటియే.
ఆశ, మిష, రోష, హర్ష, విషయాదులెల్ల నొక్కటియే. ఏది
జదివి, ఏది వినిన నేమి ఫలము? కులజుడ ననుటకేమి దృష్టాం
తము? “సప్తధాతుసమం పిండం | సమయోనిసముద్భవం |
ఆత్మజీవసమాయుక్తం | వర్ణానాం కిం ప్రయోజనం||” యను
రీతి కాచి కమ్మరియయ్యె, ఉదికి చాకలియయ్యె, నేసి సాలె
యయ్యె, వేదము జదివి విప్రుడయ్యె. కర్ణమునందుండి జన్మిం

చినవారు గలరా జగమునందు? ఈ కారణము వలన, లింగాంగ సామరస్యము తెలియువారే కులజులు.

౯౮. జగమంత, మొగులంత, మిగులంత, మీ యంత, పాతాళమునకన్న అటు మీ శ్రీచరణము. బ్రహ్మాండమున కన్న అటు మీ శ్రీముకుటము. అగమ్య, అప్రమాణ, అగోచర, అస్రతిమ, లింగామా! కూడలసంగమదేవా, నా కరస్థలమునందు దిగి చులక నైతివయ్య!

౯౯. మలినము గలదా లింగ మున్నచోట? కులము గలదా జంగము డున్నచోట? ఎంగిలి గలదా ప్రసాద మున్నచోట? అపవిత్రమైన మాటను నుడువు సూతకమే పాతకము. నిష్కళంక, నిజైక్య, త్రివిధ నిర్ణయ, కూడలసంగమదేవా, నీ శరణులకు కానిది లేదు.

౧౦౦. పండితుడైనను, మూర్ఖుడైనను, సంచితకర్మము ననుభవింపనిదే విడువదు. ప్రార్థకర్మను భోగించనిదే పోదని, శ్రుతులు చాటుచున్నవి కాంచితవా! తా నే లోకమున, నుండినను విడువదు. కర్మఫలమును గూడి కూడలసంగమ దేవునికి ఆత్మ నైవేద్య మొసగునతడే ధన్యుడు.

౧౦౧. సిరిగలవారు శివాలయము గట్టింతురు. నే నేమి జేయగలుగుదు బీదనయ్య. నా కాలే కంబము, నా దేహమే దేవళము, శిరమే స్వర్ణకలశమయ్య. కూడలసంగమదేవ, వినవయ్య! స్థావరమునకు చెరువు గలదు. జంగమునకు చెరువు లేదు.

౧౦౨. తనువు మీదైన పిదప, నాకు వేరు తనువు లేదు. మనము మీదైన పిదప, నాకు వేరు మనములేదు. ధనము మీదైన పిదప, నాకు వేరు ధనములేదు. ఇట్లే త్రివిధము మీదని తెలిసిన పిదప, నాకు వేరె విచారము గలదా కూడల సంగమదేవా!

౧౦౩. నేల యొకటే మాలవీధికి, శివాలయమునకు; జల మొకటే శౌచాచమనములకు; కుల మొకటే తన్నుతా దెలిసిన వానికి; ఘల మొకటే షడ్గర్భన ముక్తికి; నెలవొకటే, కూడల సంగమదేవా, నిన్ను దెలియువానికి.

౧౦౪. చెట్టు చెట్టు రాపిడి వలన, అగ్నిబుట్టి చెట్టును కాల్చు కుండునే? మహానుభావుల సహవాసముచే, జ్ఞానాగ్నిబుట్టి నా తనుగుణమునంత కాల్పదా? దీనివలన మహానుభావుల జూపింపుము కూడలసంగమదేవా.

౧౦౫. భక్తుడ ననబడుదునయ్యా మెల్లమెల్లన. యుక్తుడ ననబడుదునయ్యా మెల్లమెల్లన. నిక్కముగా శరణుడ ననబడుదునయ్యా మెల్లమెల్లన. పడజేయు వలల దాటి త్వరగా లింగైక్యడ ననబడుదునయ్యా! కూడలసంగమదేవా, మీకంటె నధికుడ ననబడుదునయ్యా!

౧౦౬. జగమును చుట్టి యున్నది నీ మాయ యయ్య! నిన్ను చుట్టి యున్నది నా మనము చూడుమయ్య! జగ మెరిగినవాడవు నీవు. నిన్నెరిగినవాడను నేను, చూడుమయ్య! అద్దము నందేనుగు ఇమిడి యున్నటుల, కూడలసంగమదేవా, నాయందు నీ విమిడి యున్నవు చూడుమయ్యా!

౧౦౭. లింగమును పూజించి ధలమేమయ్య సమరతి, సమకళ, సమసుఖ మరయకున్న? లింగమును పూజించి ధలమేమయ్య! కూడలసంగమ దేవుని పూజించి నదిలోపల నది గలిసి నటుల కాకయున్న?

౧౦౮. అంతరంగము, బహిరంగము, అత్కేసంగము బకటి యయ్యా! నాద, బిందు, కళా తీతుడవు, ఆది యాధారుడవు, నీవే యయ్య! ఆహుఢకూటముయొక్క సుఖమును కూడలసంగయ్య తానె ఎరుగును.

సిటికాలేజి ఆంధ్రాచార్య శ్రీ ఓగిరాల సుబ్బారావు
 M. O. L. గారితో ప్రాయము:—

“ శ్రీయుత శేకళిగెమవము వీరయ్యగా రాంధ్రీకరించిన “ బసవవచనా
 మృతము” ను పాఠమును బరిచయ యుక్తముగా నామూలాగ్రము బరిచి
 తిని. అట్లు పఠించునపుడు నాకుఁగలిగిన యానందమునకు మితలేదు. వీ వచ
 నమున కావచనము స్థానముగ శతకపద్యంబులంబోలి ముగియుచు, భవ
 తోగహారకంబగు నమృత ఘటికయ్యు యలగారుచున్నది. ఉపనిషద్వా
 క్యములందును, నిందలి కొన్నికొన్ని యపూర్వ భావంబులు బొడఁగట్టవను
 తోందును. ఈ బసవసుభాషితంబులు రామకృష్ణ పరమహంసాది మహాత్ముల
 వచనములను మించి, యశుకృత పూర్వంబులగు నమూల్య భావములతో శో
 భిల్లుచున్నవి. నైతిక, సామాజి కాధ్యాత్మిక కాద్యనేక విశేషంబులను సుబోధ
 కంబుగ బోధించుచు, నీ వచనములు, కేవలము వీరశైవులకేగాక, అన్యకుత
 స్థులు జిజ్ఞాసువులునగు ముముక్షుల కెల్లరకు నత్యంతోప కారకంబులై, భవ
 తారకంబులై యున్నవనుటకేమాత్రము గొంకను.

అక్షరలక్షణ వెలఁగట్టఁదగిన సుభాషితంబులలో—3౯, ౫౮, ౮౦, ౯౭,
 ౧౦౬, ౧౦౮, సంఖ్యలుగల వానిని ముఖ్యముగఁ బ్రతిజిజ్ఞాసువు చర్చిత చర్చ
 ణముగ మనననిధిధ్యానలు సేయవలసియున్నది. కన్నడ భాషనుండి యీ
 బసవ వచనములను సులభశైలిలో, దేటతెలుఁగు సుడులలో ననువదించఁగలి
 గిన వీరయ్యగారు నిక్కముగ, బ్రశంసా పాత్రులే. ఇంకను నితోధికముగ
 శ్రీ వీరయ్యగారు పరిశ్రమించి తక్కుంగల బసవ వచనముల నాంధ్రీకరించి
 భక్తసంతన సేవయును నాంధ్రభాషా సేవయును జేయుదురు గాక. అంధ్రులై
 ల్లరీ గ్రంథమును దప్పక పఠింపఁదగియున్నది.”

